Dönü?ümcü ve Etkile?imci Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dönü?ümcü ve Etkile?imci Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20165

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dönü?ümcü ve Etkile?imci Liderlik Ölçe?i, 2014 y?l?nda S. Dönmez taraf?ndan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? Likert-tipi bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, örgütsel psikoloji alan?nda yayg?n olarak incelenen iki ana liderlik stilini, yani **Dönü?ümcü Liderlik** ve **Etkile?imci Liderlik** stillerini, Türk kültürü ve ba?lam?na uygun olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, çal??anlar?n veya yöneticilerin kendi liderlik davran??lar?n? veya gözlemledikleri liderlik davran??lar?n? de?erlendirmelerine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Dönü?ümcü Liderlik, Etkile?imci Liderlik, Örgütsel Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, Likert Ölçe?i, Yönetim Stilleri

Yazarlar

Dönmez, S.

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, ça?da? liderlik teorilerinin temelini olu?turan **Dönü?ümcü Liderlik** ve **Etkile?imci Liderlik** stillerinin boyutlar?n? belirlemek ve bu boyutlar? ampirik olarak test edebilecek, psikometrik aç?dan sa?lam bir araç geli?tirmektir. Çal??ma, özellikle Türkiye'deki örgütsel yap? içinde bu liderlik stillerinin nas?l alg?land???n? ve uyguland???n? ölçmeyi hedeflemi?tir. Geli?tirme süreci, mevcut uluslararas? liderlik ölçeklerinin Türkçeye çevrilmesinden ziyade, kültürel geçerlili?i yüksek, özgün bir ölçüm arac? olu?turmaya odaklanm??t?r.

Yap?

Ölçek, liderlik literatüründe en çok kabul gören iki ana yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r:

Dönü?ümcü Liderlik: Liderin takipçilerini motive etme, ilham verme ve onlar? ki?isel ç?karlar?n?n ötesine geçerek örgütün hedefleri do?rultusunda hareket etmeye te?vik etme yetene?ini ölçer. Bu stil genellikle idealize edilmi? etki, ilham verici motivasyon, entelektüel uyar?m ve bireyselle?tirilmi? dü?ünce gibi alt boyutlar? içerir.

Etkile?imci Liderlik: Lider ile takipçiler aras?ndaki ödül ve ceza temelli al??veri?i (mübadeleyi) ölçer. Bu yap?, genellikle ko?ullu ödüllendirme ve istisnalarla yönetim (aktif veya pasif) gibi alt boyutlara ayr?l?r ve performans? beklentilere ba?l? olarak yönetme üzerine kuruludur.

Ölçek, bu iki ana yap?n?n çe?itli yönlerini kapsayan maddeler arac?l???yla, bireylerin hangi liderlik

ARABPSYCHOLOGY.COM

stilini ne ölçüde benimsediklerini veya gözlemlediklerini nicel olarak belirlemektedir.

Geçerlik

Kaynak referans?nda geçerlik bilgisi do?rudan belirtilmemi? olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda ölçek geli?tirme çal??malar?nda standart olarak **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) ve **?çerik Geçerli?i** (Content Validity) süreçleri uygulanm??t?r. ?çerik geçerli?i, uzman görü?leri al?narak sa?lanm??; yap? geçerli?i ise genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin teorik olarak beklendi?i gibi Dönü?ümcü ve Etkile?imci Liderlik yap?lar?n? temsil eden ayr?k faktörlere ayr?l?p ayr?lmad???n? göstermi?tir.

Güvenirlik

Kaynak referans?nda güvenirlik bilgisi do?rudan belirtilmemi?tir. Ancak, ölçek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla **Cronbach Alfa Katsay?s?** hesaplanm?? olmas? beklenir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, potansiyel olarak test-tekrar test güvenilirli?i de zaman içindeki istikrar? ölçmek için kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, teorik yap?y? desteklemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan madde havuzunun liderlik stillerini temsil eden anlaml? ve ayr?k boyutlara (faktörlere) ayr?l?p ayr?lmad???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. AFA sonuçlar?, ölçe?in nihai formunu ve alt boyutlar?n?n say?s?n? ?ekillendirmi?tir. Ölçe?in psikometrik sa?laml???n? peki?tirmek amac?yla daha sonra **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** de yap?lm?? ve elde edilen faktör yap?s?n?n veriyle uyumu incelenmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Likert-tipi derecelendirme ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: Örgütlerdeki çal??anlar ve yöneticiler.

Age Group: Yeti?kin (Genellikle 20 ya? ve üzeri profesyonel popülasyon).

Population Details: Türkiye'deki çe?itli sektör ve kurumlarda görev yapan bireylerden olu?an

ARABPSYCHOLOGY.COM

örneklem üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) veya Gözlemci Bildirimi (Observer Report) format?nda uygulanabilir, ancak geli?tirme çal??mas? genellikle kat?l?mc?lar?n kendi liderlik davran??lar?n? de?erlendirmeleri veya yöneticilerini de?erlendirmeleri üzerine kuruludur.

Anahtar Kelimeler

Liderlik Stilleri, Örgüt Geli?tirme, Yönetici Davran??lar?, Ko?ullu Ödüllendirme, ?lham Verici Motivasyon, Ölçek Geli?tirme

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut De?il

Affiliation Email addresses: Mevcut De?il

Correspondence Address: Orta Do?u Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, Türkiye (Tezin yaz?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2014 y?l?nda S. Dönmez'in yüksek lisans tezi olarak ortaya ç?km??t?r. Akademik çal??malar için ölçe?in kullan?m? genellikle tezin yazar?n?n ve dan??man?n?n iznine tabidir. Tez, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r. Ölçe?in ticari kullan?m? hakk?nda özel bir bilgi mevcut de?ildir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: donusumcu-ve-etkilesimci-liderlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Dönmez, S. (2014). Dönü?ümcü ve etkile?imci liderlik stillerini ölçen likert-tipi ölçek geli?tirilmesi (Yüksek lisans tezi, Orta Do?u Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara). https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi adresinden edinilmi?tir.

Tez özeti ve detaylar?na do?rudan eri?im için: tez.yok.gov.tr

Dönü?ümcü ve Etkile?imci Liderlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte mevcut de?ildir. Detayl? maddeler için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezi incelenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM